

EMLÉKEZÉS – 100 ÉVES VESZPRÉM VÁROS ZENEISKOLÁJA III.

Új utakon A Szeglethy utcai zenedéből a Megyeház téri zeneiskolába

SZIRBEKNÉ BOKOR JÚLIA

*„Itt valamennyien azt valljuk,
hogy az élet zene nélkül nem lehet teljes, és mit sem ér.
Szeretnők beoltani ennek tudatát mindazokba,
akiknek sejtelmük sincs arról,
micsoda szépségek rejlenek a zene tündérvirtéjében.”*

(Kodály Zoltán)

A VÁROSI ZENEISKOLA 1916. SZEPTEMBER 1-TŐL 6 tanárral, 110 növendékkel kezdte el működését. Száz év után, a 2016/17-es tanévben 78 tanár foglalkozik 910 növendékkel 25 tanszakon.

A 20. század elején Veszprém zenei életét az egyházi zenészek működése jelentette. A Székesegyháznak kiváló zenekara és énekkara volt, kitűnő muzikusok telepedtek le és éltek a városban, többségük egyházi szolgálatban. A polgárosodásnak köszönhetően megjelent a polgári családokban, kisebb-nagyobb baráti közösségekben a házi muzsikálás igénye. A letelepedett zenészek nemcsak a püspöki zenekarban játszottak, hanem módosabb polgárok, nemesek gyerekeinél zenetanítói állást is vállaltak. Így indult el Auer Lipót (1845–1930) világhírű hegedűművész és zenepedagógus életútja, aki mindmáig ható hegedűiskolát teremtett Szentpétervártól New Yorkig. Első tanára Liedl Lipót volt, aki a bécsi konzervatóriumban tanult, majd letelepedett Veszprémben.

Az I. világháború okozta nehézségek ellenére 1916. szeptember 1-én megkezdte működését a városilag segélyezett Zeneiskola. Az iskola alapításának körülményei-

MEGHIVO
EMLÉKÜNNEPSÉGRE

A Veszprém Polgárai a Városi Zenedéért Alapítvány
és a Csermák Antal Zeneiskola
tisztelettel meghívja Önt

2010. október 22-én, pénteken 12. 30 órára
a veszprémi Alsóvárosi temetőbe,
Kecskeméthy Margit
a zeneiskolai alapító igazgató, zenetanár
felújított síremlékénél,
és Csermák Antal zeneszerző, a zeneiskola névadójának
sírijánál tartandó megemlékezésre.

„ A zene , a dal az a hatalmas varázserő , mely minden időkb
hű marad önmagához és az emberhez „
Kecskeméthy Margit igazgató

Meghívó Kecskeméthy Margit felújított sírijánál tartandó megemlékezésre (2010)

ről, a kitartó, céljaiért elszántan harcoló Kecskeméthy Margit (1871–1918) alapító igazgatónő munkájáról a Veszprémi Szemle 18. évfolyam 2016. 4. számában olvashatunk nagyon részletes és alapos írásokat és találunk sok régi dokumentumot. Az igazgatónő emlékét Veszprém Város Önkormányzata a városi Pantheonban elhelyezett emléktáblával tiszteli. Sírja az Alsóvárosi temetőben áll.

Gaal Sándor, Brodszky Ferenc

Az igazgatónő halála után 1918-ban a város zenei életének egyik legnagyobb formátumú személyisége, az ismert és szeretett karnagy és zenepedagógus, Gaal Sándor (1875–1958) vállalta a Zeneiskola vezetését, és folytatta a munkát, ahol

Gaal Sándor
1875–1958

elődje abbahagyta. Küzdött az intézmény fennmaradásáért, miközben magas színvonalú munkát végzett. 1904-ben megalapította a Polgári Dalkört, mely hamarosan Veszprémi Dalegyesületté alakult. 1927-ben Szegeden – az akkori legnagyobb ének-kari kitüntetést – Király-díjat kaptak. A fennmaradt feljegyzések egy szigorú, a diákjaiért mindent megtevő, gondos vezető és tanár képét rajzolják meg. Az iskola vezetését kétszer vállalta: 1918–1930-ig, majd: 1941–1943-ig. Veszprémben hunyt el 1958 márciusában. Az Iskola utca 3. számú ház kapualjában emléktábla őrzi emlékét. Az Alsóvárosi temetőben nyugszik.

Az első világháborút követő éveket még túlélte az iskola, ám az 1929-ben kibontakozó nagy gazdasági világválságot nem. 1930-ban bezárt, szüneteltette az

oktatást 1934-ig, amíg egy fiatal, tehetséges gordonkaművész: Brodszky Ferenc (1902–1974) újraindította. Neki köszönhető, hogy az iskola visszanyerte Kecskeméthy Margit és Gaal Sándor idején szerzett rangját. Kitűnő érzékkel használta ki a sajtó erejét, jó kapcsolatokat ápolt a városvezetéssel az iskola érdekében. A ránk maradt évkönyvek tanúsága szerint felkészült pedagógus és precíz vezető volt. Munkásságára jellemző a Veszprémi Hírlapban, Zenedé után címmel 1940-ben megjelent rövid sajtóhír is. „Hangulatos, kedves zenedé után rendezett Brodszky Ferenc zeneiskolai igazgató lakásán az elmúlt vasárnap, febr. 4-én. Mint a meghívón olvastuk, ezúttal 'Régi zene, régi hangszeren' volt a műsoron és előadásra került először Jean Hotteterre Falusi lakodalma (rokoko pásztoridill) csellón és kla-

A. V. K. T. első hangversenye.
A VESZPRÉMI
KAMARAZENE-TÁRSASÁG
által 1919. március 30-án
este 9 órákor rendezett
-MOZART-ESTNEK
-----□ MŰSOR □-----

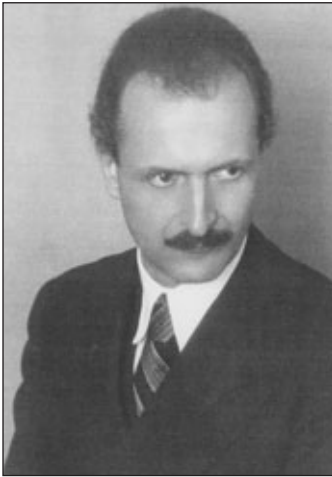
1. A kamarazene és Mozart. Felolvasás. Tartja *Misnyi Lajos.*
2. B-dúr zongorasonata. I. Allegro. II. Adagio. III. Allegretto. Előadja *Csopó Máté.*
3. Es-dúr zongoratrió. I. Andante. II. Menuetto. III. Rondo. Előadják: *Békési Fülöp Ilés Holda* (zongora), *Szabó-Sándor* (hegedű), *dr. Balla Igánc* (viola).
Szünet.
4. Aikonyatkor. Énekli *dr. Losy Károly*. Zongorán kíséri *Ritter László.*
5. B-dúr vonósnégyes. I. Allegro vivace assai. II. Menuetto. III. Adagio. IV. Allegro. Előadják: *Schmidt Károly, ifj. Schröder József, dr. Balla Igánc, Misnyi Lajos.*

Az egyes számok megkezdése után az ajtók zárva tartanak.

♣ ♣ ♣

NYUGATRAI KÖNYVTÁR SZEGED, 110-11.

Meghívó a Kamarazene Társaság
Mozart estjére 1919. március 30.

*Brodszky Ferenc
(1902–1974)*

vicembalón. Brodszky Ferenc és Brodszky Ferencné művészi játéka visszavarázsolta az immár innen-onnan kétszáz éves kedves zenedarab minden szépségét és báját. A másik műsorszám Dittersdorff Klavicembaló koncertje volt. Ezúttal Brodszky Ferenc igazgató kedves, hangulatos játékát, Dobóné, Simonyi Marietta, Kollár Géza és Korcsiák Ede kísérték hegedűkön, illetve az utóbbi gondokán, nagy megértéssel és a darab szellemének átélésével.”

(Veszprém a második világháborúban. Írta, szerk. Csiszár Miklós, Veszprém, 2011. 52. p.) A Vallás és Közoktatásügyi Minisztérium által megkövetelt évkönyvekben az igazgató beszámolt a tanárok és tanulók létszámáról: a növendékek létszáma 1937 és 1941 között 70 körül volt, 4 tanár oktatott. Állandónak az igazgató-gordonkatanár: Brodszky Ferenc, a zongoratanárok: Dobó Andor és Unger Ilona, és a

hegedűtanár: a veszprémi Orsolya Mária számított. Az igazgató a tanári munka mellett nagy fontosságot tulajdonított zenetörténeti tanulmányainak is. Miután megvált az iskola igazgatói székétől, a győri zeneiskola gondokatanára lett. 1974-ben hunyt el.

A II. világháború éveiben

A II. világháború előtti idők zenei életének fontos tényezőjeként kell említeni az 1933-ban megalakult Veszprémi Szimfonikus Zeneegyesületet. A 24 tagú zenekart ifj. Farkas Ernő vezette. Bemutatkozó hangversenyüket 1934 júniusában rendezték. Ez idő tájt alakított vonósnégyest Orsolya Mária, a zenekar koncertmestere, akik emlékezetes Haydn koncerttel léptek a veszprémiek elé. A háború viharai egyre közelebb kerülve hazánkhoz, jelentősen befolyásolták a Zeneiskola életét. Az 1941-ben leköszönő Brodszky Ferencet ismét Gaal Sándor követte az igazgatói székben másfél évre, aki a sok nehézség ellenére igyekezett biztosítani a folyamatos működést. Őt Unger Ilona, az iskola elismert zongoratanára követte. A háborús megszállás és a harcok közepette biztosította a tanítást, megengedte, hogy a tanárok otthonukban taníthattak. A zenei szakfelügyelő szerint: „*Unger tanárnő határozott, biztos oktató, tanítványai készséggel zongoráznak.*” Neki köszönhető az iskola újjáépítése 1945-ben. Helyrehozták a Szegelethy utcai épületet. Legnagyobb gondot a zongorák sérüléseinek javíttatása jelentette. Unger Ilona 1947-ben megvált az iskolától, a győri Zeneművészeti Szakközépiskola és Szaktanárképző művésztanára lett.

Veszprém Megyei Város Zeneiskolája

1939. évi május hó 3-án, szerdán
délután 6 órakor, saját helyiségei-
ben (Szegelethy-utca 2. sz.) tartandó

EZ ÉVI HARMADIK

**ELŐADÁSI
/
GYAKORLATÁNAK**

MŰSORA:

1. Le Coupery: Bourée.	Zongorán: Isevy Klára I. o. (D.)
2. Gurlió: Kis dollan.	Zongorán: Kelenes Mária I. o. (U.)
3. Seibold: Mótusban.	Hegedőn: Bárdi László II. o. (K.)
4. Zúcher: Messzet.	Zongorán: Tuvassy Éva I. o. (U.)
5. Balck: Panna-tánc.	Zongorán: Fekő György I. o. (U.)
6. Huzser: Különdal.	Hegedőn: Szolnossy Ilona II. o. (K.)
7. Geszler: Gyermekjáték.	Zongorán: Szolnossy Erzsébet II. o. (D.)
8. Bátor: A baba születésnapja.	Zongorán: Halászék Júlia II. o. (U.)
9. Brodnyk F.: Kis szeptorszávit.	Gedőnkön: Grünner László III. o. Tuvassy Fecse I. o. Molnár Géza I. o. (B.)
10. Bossi: A kis béreapéc.	Zongorán: Bárdi Nóra II. o. (D.)
11. Zúcher: Tanc kőben.	Zongorán: Halászék Judit II. o. (D.)
12. Schubert: Kerisgő.	Hegedőn: János András III. o. (K.)
13. Bátor: A molton.	Zongorán: Fekőczy Péli II. o. (U.)
14. Fecse: Tancsella.	Zongorán: Lovasi Vilma III. o. (D.)
15. Pappas: D-moll Gavott.	Gedőnkön: Grünner László III. o. (B.)
16. Schyts: Tancsella.	Zongorán: Krossner Erzsébet IV. o. (U.)
17. Seitz: G-dur Koncert I.	Hegedőn: Kollár Lajos III. o. (K.)
18. Debussy: Góteszk tánc.	Zongorán: Ernst Mária (D.)
19. Haydn: Magyar rondo.	Zongorán: Fekőczy Magda V. o. (U.)

A szesvélő növendékek (B.) Brodnyk Fecse igazgató, (D.) Dobó Andor, (K.) Kolmár Mihály és (U.) Unger Ilona tanárok tanítványai.
o – első, k – közép, ak – akadémiás osztály.

A műsor ára 20 fillér.

*Veszprém Megyei Város
Zeneiskolájának meghívója
3. hangversenyére 1939*

Néhány, Veszprémből származó zongorista növendék tanúja volt tanári tehetségének, segítőkészségének, és a belőle áradó sok-sok szeretetnek!

Kecskés Lajos (1890–1953) a budapesti Zeneművészeti Főiskola karnagyi szakán végzett 1924-ben. 1920-ban már a Székesegyház kántori székébe került, 1941-ben kinevezték a templom karnagiyává, majd zenei igazgatójává. 1945 szeptemberétől rövid ideig elvállalta a Zeneiskola igazgatását. Az ő vezetése alatt is fejlődött, gyarapodott az intézmény. Az 1946/47-es tanévben

**Beiratás
a városi Zeneiskolába.**

Értesítjük a T. Szülőket, hogy Veszprém megyei város zeneiskolája **új igazgatással és új tanárokkal** kezd meg f. évi szeptember havában az új iskolai évet.

Az iskola a következő tanszakokat oktatja: zongora, hegedő, gordonka, fúvós hangszerek, ének, karének, zeneelmélet.

A tan-ének és zeneelmélet oktatásáért külön tandíjat nem kell fizetni.

Az iskola vezetője: **Gaal Sándor** ének- és zene tanár, királyudias karnagy. — Az iskola már szerződött tanárai: Zongora-tanszakon: **Ocsovszky Aranka** és **Unger Ilona** tanárnők. — Hegedő tanszakon: **Orsolya Mária** tanárnő. — Zeneelmélet és karének: **Gaal Sándor**. A többi tanszakok tanárainak szerződése előkészítés alatt áll. **Valamennyi tanárnak az előírt képesítéssel rendelkezik.**

beiratások a városi zeneiskola nyitányterében (Szegelethy-u. 2.)
június hó 22., 23. és 24-én,
mindhárom napon d. e. 10–12 és d. e. 4–6 óra között.
Beiratási díj: a jászai beiratások 2 P., szeptemberben az oktatás megkezdéséig 4 P., az oktatás megkezdése után 6 P.

TANDÍJ:

I-V. alsó osztályban	évi 120 P.
I-II. közép osztályban	évi 140 P.
III-IV. közép osztályban	évi 160 P.
Akadémiai osztályokban	évi 180 P.

Gyakorlati díj: azok részére, akik az iskola hangszereit gyakorolnak: évi 5 P. — a beiratási díjat egy ószezongon a beiratásnak, a tandíjat és gyakorlati díjat pedig havi részletekben lehet fizetni.

Kötelességünknek tartjuk felhívni a zeneoktatás iránt érdeklődők figyelmét arra a körülményre, hogy a m. kir. vallás és közoktatásügyi Miniszter Úr a zeneoktatást a folyó évben újból szabályozta, úgyhogy ezennel csak azok taníthatnak zenét, akik a rendeletben előírt képesséssel rendelkeznek. Az előírt képesítés nélkül oktatni tilos.

Időközben a m. kir. Vallás- és Közoktatásügyi miniszter Úr engedélyezte, miért is azt városunk és a környék mellyen tisztelt zenekedvő Szülőinek és Ifjúságának szives figyelmébe ajánljuk az kérik, hogy a magyar zene-kultúra érdekében tett hazafias célkitűzéseinket támogatni sziveskedjenek.

Veszprém, 1942. évi június hó 17-én.

Veszprém megyei város zeneiskolája.

Gaal Sándor Zeneelmélet füzetje 1931

117 növendék tanult zenét, egy év múlva már 211 iratkozott be. 1949-ben leváltották Kecskés Lajost, az államosított Zeneiskola új vezetője egy régi tanár, Ocsovszky Aranka lett. 250 növendékkel 10 tanár foglalkozott.

Az államosított iskola

Ocsovszky Aranka sok éves tanári tapasztalattal állt az iskola élére. A zenei szakfelügyelő véleménye nagyon elismerő volt tanári tevékenységéről: *„Jó érzékkel válogat a darabok közül, szabályos kéztartásra, erőteljes billentésre tanítja tanítványait. Kiváló pedagógus, mert rendellenes kezű növendéke is szépen, pontosan játszik...”*

Álljon itt Lechner László visszaemlékezése egykori tanárnőjéről, amit a Veszprémi Szemle 18. évfolyam, 2016. 4. számában is olvashattunk: *„Jó kapcsolat alakult ki a Piarista Gimnázium és a Városi Zeneiskola között, ahova többen jártunk hangszeres zenét tanulni. Meghitt közelségbe kerültünk tanárainkkal, magam részéről előbb Mihályi tanár úr feleségével, Elzi nénivel, majd Ocsovszky Aranka tanárnővel, akik szinte anyai szeretettel foglalkoztak velünk. Aranka néni egyedül élt, gyermektelen volt, s határozott, karakteres természetével jól értette és kezelte a fiúgyermekek lelki világát. Gyakorlatias is volt, túrázott, úszott, horgászott, utazgatott, és volt egy kormányozható ródlíja, amelyet kölcsön is adott nekünk [...] jó érzékkel irányította a tehetségesebbeket [...] a zongorórák dupla időtartamúra nyúlottak, mert a leckék után szinte barátkozással provokálta és hallgatta végig diákkalandos beszélőinket.”*

Szilvásy László

Az 1952-es esztendő a magyar zeneoktatási rendszer reformjának évévé lett. Egy minisztertanácsi rendelet az alsó fokú zeneoktatást ZENEISKOLAI hatáskörre tette, ami egyet jelentett az önállóan működő zeneiskolák létrehozásával. Rövid ideig, 1953-tól 1955-ig Schierger Géza állt az iskola élén. Zongorát tanított, zenekart vezetett.

1955-ben, a nagykőrösi zeneiskolából költözött a városba Szilvásy László (1912–1978) énektanár, aki 10 tanárral és 250 növendékkel kezdte meg a tanévet. Igazgatói munkája mellett az előképzőcsoportot is vezette. Egykori kollégái szerint gyönyörű tenor hangja volt. Az ő nevéhez fűződik a Zeneiskola látványos fejlődése! Igazi menedzser-igazgató volt anélkül, hogy ismerte volna ezt a fogalmat. Neki köszönhető, hogy az iskola felszereltsége gazdagodott, mindent megszerzett az isko-

Szilvássy László
(1912–1978)

lának, amit akart. Igazgatósága idején vette fel az Állami Zenede Csermák Antal hegedűművész, zeneszerző nevét.

Szilvássy László az évek során az iskolai munkája mellett belefogott a megye zeneiskolai hálózatának a kiépítésébe. Ezt a célkitűzését a minisztérium is támogatta, hogy ún. „főiskolákat” alapított Ajkán, Balatonalmádiban, Balatonfüreden, Zircen, Herenden, Litéren, Berhidán. Ezek a veszprémi iskola „tagozataiként” működtek, majd aztán az évek során önállósodtak. Igazgatói pályafutásának hatalmas lehetősége volt, hogy jókor volt jó helyen, és élt is ezzel a lehetőséggel. Az ötvenes évek közepén földindulásszerű változások kezdődtek a város zenei életében! Tehetséges, lelkes friss diplomások érkeztek a városba.

Az új fejezet írása előtt szeretném az iskola névadójának életét röviden bemutatni.

Csermák Antal a magyar verbunkos zene kimagasló képviselője ugyan nem Veszprém szülötte, de rövid és viszontagságos élete során több ízben is megfordult városunkban. A veszprémi püspökségnél akkor koncertmesterként működő Ruzitska Ignác fogadta pártfogásába. Csermák műveinek megmentése, megőrzése az utókor számára a támogató muzikusnak köszönhető, Csermák élettörténete is igen regényes, amelyen zaklatott volt az élete, a halála is olyan volt. Fáradt testét ez a föld fogadta be 1822-ben. 1826-ban újratemette

Az 1958. február 26-i növendék-hangverseny műsora

CSEMÁK ANTAL ÁLLAMI ZENEISKOLA, VESZPRÉM		
III. FÜRÉSI ÉS FÜRÉSI HANGVERSENY		
1958. február 26-án, szerdán délután 5 órakor, a Zeneiskolában.		
I. NYITÓ /Ajt. 1726-1809/		
1./ Dalcsoka	h	Szovén József III.o. /6/
2./ a/ Téma G-dur	szongora	Brittig Rézsi IV.o. /7/
b/ Kis tánc	s	Szosa Ilona V.o. /7/
c/ Freato	s	Szabó László V.o. /8/
3./ a/ Szerelmes szójáték	ének	Gondi Erzsébet I.o. /9/
b/ Falusi jókora	s	Fekete Gyula I.o. /9/
4./ Andante cantabile /Szerenád a G8-vozza- nagyszól./	II.h. brácsa szólló	Szörényi Viktória VI.o. /10/
		Bánkó Sári VI.o. /10/
		Tóth Judit VI.o. /10/
		Kónya Klára IV.o. /11/
II. NYITÓ /Ajt. 1726-1731/		
1./ Belsődal	h	Cserben Irina IV.o. /10/
2./ Tízecet Hazánk gyarmatcsoport	s	Csopó Zsuzsa III.o. /11/
a/ G-dur menüett	s	Murcsina Mária III.o. /11/
b/ F-dur menüett	s	Szabó Mária IV.o. /12/
c/ c-moll menüett	s	Kónya Klára IV.o. /12/
3./ Ragattal	cs	Tatay Mária VI.o. /13/
4./ B-dur kontraténó	cs	Fegyver Klára IV.o. /14/
a/ Téma, b/ Menüett a Fandórnai-ból	cs	Magyar András IV.o. /14/
6./ Sonatina C-dur	s	Bányai Franciska VI.o. /15/
7./ Hírre adó	s	Szabó László VI.o. /15/
8./ Fantázia a "Les petits riens"-ből	s	Horváth Erzsébet VI. /16/
9./ Menüett	s	Magyar András III.o. /16/
10./ c-moll fantázia	s	Szabó Rézsi VI.o. /16/
11./ Végzetés a tavasz utján	s	Gondi Erzsébet I.o. /17/
12./ Török induló /Zene a Magyarok Háza felépítésére/	II.h. brácsa	Bányai Franciska VI. /17/
13./ Menüett	szongora	Bárány György II.o. /18/
14./ G-dur szonata 4/4	szongora hegedű	Bánkó Klára tanár Tóth Judit VII.o. /16/
III. NYITÓ /Ajt. 1770-1827/		
1./ F-dur keringő	s	Nagyvári Erna VII.o. /17/
2./ Boccaforte	s	Furcsa Erika III.o. /18/
3./ Boccaforte, keringő, német tánc	s	Buravich Katalin VI.o. /18/
4./ Sonatina F-dur	s	Bányai Erna VII.o. /18/
5./ Polonaise 4 kére	s	Csery Irma VII.o. /18/
6./ Változatok egy svájci dalra	s	Szörényi Viktória VI.o. /18/
7./ Normánia fia dala	s	David Rézsi VI.o. /18/
8./ Török induló 4 kére	s	Fekete Gyula I.o. /18/
9./ Kontratinó C-dur	s	Szabó János VI.o. /18/
10./ B-dur szonata op.14.No.1.	s	Árpáthy Margit VII.o. /17/
		Szabó Klára tk. /17/
Zenészek: /1/ Botly István /2/ Zékány László /3/ Kócski István /4/ László Klára /5/ Csorvasky András /6/ Szörényi Viktória /7/ Szabó Mária /8/ Jászai József /9/ Vajtkó Ida		
A műsort Tóth Judit vezényelte és támogatta: László Klára tanár		

Csermák Antal síremléke közadakozásból 1826-ból. Felirat: CSERMÁK ANTAL Több jeles magyar nóták szerzőjének porai felett. Ki meghalt LI esztendejében okt. XXV, MDCCCXXII. A csinosodás kedvelői által emeltetett MDCCCXXVI.

Csermák Antal második, 1881-ben felavatott síremléke 1879-ben készült.

A rajta olvasható epitáfium:

*Nyugtalan élet után
E sír nyugalma öleljen
Dalt hagyta örökül
S dal örökíti neved!*

a város, ekkor került a mai helyére. 1881-ben nagy városi pompával harmadszor is eltemették. Új, díszes síremléket kapott. A ma is álló síremlék 1972-ből való. A veszprémi Tűztoronyban a közelmúltig óránként felhangzott „Sarkantyús verbunk” című szerzeménye volt a harangjáték zenéje.

Zámbó István

Kik jöttek? Káté István hegedűtanár, Kollár Kálmán hegedűtanár, a Zeneakadémiáról Zámbó István karvezető, Für Éva, Pásztor Klára énektanár karvezető, Dobák Pál, az Ének-Zenei Általános Iskolába. 1956 forradalmi öszén megtartotta alakuló

Zámbo István
(1932–2007)

ülését Veszprém Város Ének- és Zenekara vezetésével a Petőfi Színházban. A közgyűlésen jelen volt Szilvássy László, a Zeneiskola igazgatója, Nagy Lídia, az 1953-ban létrehozott Ének-Zenei Általános Iskola alapító igazgatónője, Délczeg Béla, a még akkor is működő Tűzoltózenekar vezetője, Brusznyai Árpád, aki néhány éve szervezte és vezette a városi Pedagóguskórust (a forradalom alatti tevékenységéért szenvedett később hősi halált), részt vettek a régi dalárdák még élő képviselői, régi fúvós zenészek (1940-ben már működött Fúvószenekar, később Leventezenekar), cigányzenészek, az Árvai, Kis, Lendvai dinasztiaiak leszármazottjai: egyszóval a leendő támogató közönség. A közgyűlésen részt vett Gaal Sándor, a dalos társadalom nagy öregje, volt zeneiskolai igazgató, aki meghatott szavakkal köszöntötte a fiatal zenészeket. Nem tudhatta, hogy

jó kezekbe került a város zenei élete.

A Zenekar zenetanárokból, zeneiskolásokból, amatőr muzsikusokból állt. Együtt játszott tanár, diák. Szilvássy igazgató támogatta, és majdnem kötelezővé is tette a zenetanárok részvételét az együttesekben.

A Szimfonikus Zenekar alapító tagjai (veszprémiak): koncertmester Káté István, 1. hegedű: Rothstädterné Bujdosó Ágnes, Bódi Árpád, 2. hegedű: Faragó Ferenc, Kovácsné Éliás Gabriella, Mohács Judit, Kovács Csaba, mélyhegedű: Horváth Viktória (Kurucz Zoltánné), gordonka: Pájer Sára, Dóczi Péter, R. Tóth Ilona (dr. Nagy Tamásné), bőgő Nyitrai Endre, trombita: Nagyiván Éva, kürt: Fehér József, fuvola: ifj. Szilvássy Lászlóné, oboa: Németh Judit, klarinét: Szűcs József, ütő: Garamvölgyi Tibor.

Vezető karmester Zámbo István, zenekari titkár Nagyiván Éva.

Megyei zeneiskolai tanárok: Menyhárt Péter, Dóczi István, H. Nagy Zsuzsa, Horváth Zoltán, Vecsey Ervin, Maradits Ágnes.

Amatőr muzsikusok: Hoppál Endre, Szabó Gábor, dr. Nádasy Gyula, Nagyőrsi Ferenc, Csiszár Miklós, Vámos Zsuzsa, Maleczky Márta, Bozsó Mária, Bakonyi Hajnalka, dr. M.Tóth Antal, R. Tóth János.

Az Énekkar munkáját segítették, mint szólamvezetők és zongorakísérők: Lázár Klára, Mihályi Károlyné, Szabóné Pintér Magda, Lantos Magda.

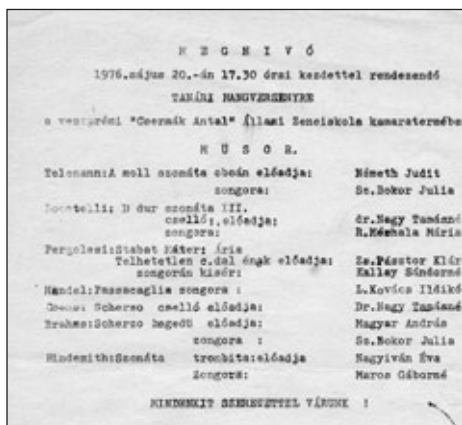
Veszprém Város Ének- és Zenekara

Azzal, hogy a megyében tanító zenetanárok bekapcsolódtak az együttesek munkájába, az így kialakult zenepedagógiai műhely ösztönző és lelkesítő volt a megye zenekultúrájára, és úttörő feladatot látott el a megyei koncerthálózat kiépítésében. Az Országos Filharmonia rendszeresen szerepeltette ifjúsági és felnőtt bérleti hangversenyein. A Gereben Zoli bácsi vezetése alatt működő Jankovics Lajos Művelődési Ház és a zenekar tagjai látták vendégül az ország kamarazenekarait kétévenként, és igyekeztek a fesztivált a magyar zene ünnepévé tenni magyar zeneszerzők új műveinek bemutatásával. A Szimfonikus Zenekar 1961-től „kiemelt” zenekarként működött. A Zenekar életének legnagyobb sikerét 1970-ben aratta Hollandiában, a Kerkradei Zenei Világversenyen. A zenekar Szervánszky Klarinétszerenádjával, és Kabalevskij Hegedűversenyével lépett fel. A Népművelés című szaklap így számolt be a versenyről: „... a klarinétszóló avatott tolmácsolójának, Szűcs Józsefnek a játéka, a zenekar homogén hangzása és temperamentuma, az értelmezés és a vezénylés színvonala a verseny LEGMAGASABB PONTSZÁMÁT hozta meg a veszprémi zenekarnak. Ennek elismeréseként az együttes oklevelet, zászlót és ARANY emléklapet kapott, és a zárókoncerten is fellépett: Káté István koncertmester szólójával Kabalevskij Hegedűversenyét mutatta be. A holland lapok részletesen foglalkoztak a zenekar teljesítményével, gratulációk és meghívások özöne árasztotta el őket.”

A zenekar sok versenyművet mutatott be, elsősorban saját szólistáival, de világhíró művészeket is vendégül látott. Zámbó István 1956-tól 1981-ig Veszprém Város Vegyeskarának és Szimfonikus Zenekarának vezető karnagya volt. A kórusral és zenekarral megalapozta a veszprémi „Oratórium-kultúrát.” együttesével 26 éven keresztül megszámlálhatatlanul sok hazai és nemzetközi sikert ért el. 1957-től 1967-ig tanított szolfézszt a zeneiskolában.

Amikor felkérték a Honvéd Férfikar vezetésére, 1982-ben Budapestre költözött. Veszprémtől ezután sem szakadt el, az 1983-ban alapított Zeneművészeti Szak-középiszkolát igazgatta 1990–1995-ig. A Padányi Gimnázium ifjúsági kórusát vezette 2003–2006-ig.

Számtalan kitüntetést kapott, a legjelentősebbek: Liszt Ferenc-díj, Erdemes Művész, Magyar Kultúra Lovagja, nem utolsósorban, Veszprém Város Díszpolgára. A Vegyeskar karnagya Erdélyi

Az 1976. május 20-i tanári hangverseny
műsora

Ágnes lett. A Szimfonikus Zenekart az önkormányzat 1994. január 1-jei hatállyal megszüntette. Zámbó István neve örökre összeforrt Veszprémmel, a város zenei életének meghatározó egyénisége hunyt el 2007 szeptemberében. 75 évesen ment el, a Vámosi úti temetőben nyugszik.

A patrónus-igazgató: Szilvássy László 1973-ban fejezte be veszprémi dolgos éveit. Nyugdíjba vonulásakor a Zeneiskola közel 1000 növendékének 60 képzett tanára volt. 1978-ban hunyt el, a Vámosi úti temetőben nyugszik.

Barátságuk emlékére álljon itt egy részlet a Középdunántúli Napló 1957. április 30-án megjelent cikkéből, amely a leánygimnázium ifjúsági hangversenyéről tudósított: „... kedves élmény volt ez a hangverseny, melynek számait itt-ott egy-egy jól sikerült szavalat választotta el. Több ügyes zongoristát hallhattunk [...] három mosolygós kislány operatriót énekelt. [...] Kirobbanó hatása azonban annak a 80 tagú leánykórusnak volt, mely három ízben lépett a közönség elé s odavarázsolta a színpadra a tavasz minden gyönyörűségét. [...] A koncert rendezője, műsorának betanítója Zámbó István tanár. A szerény, fiatal karmester nemcsak kivételes tehetségű dirigens, hanem tanítója, nevelője is a növendékeknek [...] nívós zenei képzésben részesíti a szereplőket. A dobogón is szerény, de annál meggyőzőbb, kifejező mozdulataival tökéletesen ismert hangszerként kezeli a kórust. Hiszem, hogy Zámbó Istvánt a jövőben gyakran fogjuk dobogón látni, hogy karmesteri művészetével gyönyörködtesse városunk dolgozóit. E városunkban első karmesteri fellépése után kívánok lelkes, szép munkájához erőt és sok sikert.” —

Szilvássy László

Kollár Kálmán (1932–2012)

Kollár Kálmán
1932–2012

Kollár Kálmánnal a Veszprémi Szemle 19. évfolyam 2017. 1. számában jelent meg Molnár Jánossal készült több oldalas interjú, amelyet a szerzők kiegészítettek a sajtóban megjelent írásokból. Azonban a zeneiskola történetéből nem hiányozhatnak a Kollár Tanár úrról emlékező sorok!

Kollár Kálmán 1955-ben került friss diplomásként a veszprémi Zeneiskolába. Tanári pályafutása mellett 1963-ban átvette Nagy Lídia kórusát,

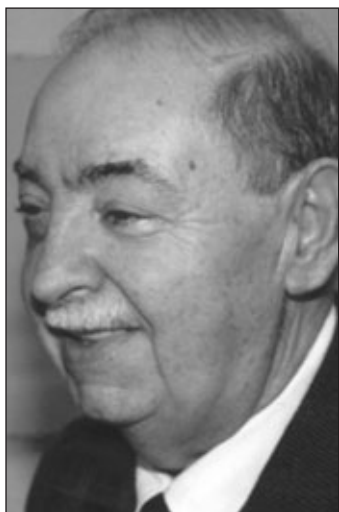
és pár éven belül a munkáskórusból ismert és népszerű együttese lett a városnak: a Liszt Ferenc Kórustársaság.

Sok kiváló hegedűst tanított. A tanítás mellett jól felszerelt műhelyében ügyes kézzel rengeteg hangszerbe „lehelte lelket”, és új hegedűket is készített.

Minden kitüntetést, díjat megkapott, amit egy művész kívánhat. Gazdag életművet hagyott maga után. 2012-ben, 80 éves korában hunyt el. A veszprémi Szent Mihály Székesegyházban nyugszik.

Káté István (1932–2013)

Káté István 1973-ban váltotta az igazgatói székben Szilvásy Lászlót. Vele is készült egy terjedelmes interjú a Veszprém Szemle 19. évfolyam 2017. 1. számában Molnár Jánossal. Káté István olyan nagy formátumú igazgatója volt az iskolának, és muzsikusa Veszprémnek, hogy az ő méltatása nélkül sem jelenhet meg ez az írás, még ha ismétlésnek is tűnik.

Káté István
1932–2013

Káté István 1955-ben került Veszprémbe hegedűtanárnak. A frissen megalakult Szimfonikus Zenekar koncertmestere és szólistája lett. Az első tanévben vonósnégyest (tagja volt dr. Miháلكovics János gordonka, Kerbolt Kornél gyógyszerész, Kollár Kálmán) alapított, majd házasságkötése után, feleségével, Lantos Magdával – az iskola kiváló zongoratanárával – és zenekari szólamvezető kollégáival alapította meg a Veszprémi Zongoraötöst. Alapító tagok: Káté István, Faragó Ferenc, Kurucz né Horváth Viktória, Pájer Sára, Lantos Magda.

Igazgatása alatt, 1982-ben költözött az iskola mai otthonába: a volt Lenin liget, Erzsébet sétány, most Megyeház tér 5. sz. épületébe. Elhagytuk a Szegelethy utcai iskola „fészek-melegét”, a családi körülményeket, ahol nagyon szűkösen, de annál nagyobb szeretettel és érdeklődéssel viseltettünk a másik munkája iránt. Ott maradtak az emlékek: a szenespincéből átalakított ütőterem, a mosdó majdnem Ida néni énektermében, a pici Tanári, ami mindig hangos volt a nevetéstől, a járda szintjén az apró ablakok, a „kicsi Nagyteremben” a sok-sok növendék és tanári hangverseny, amit mindig megtisztelt Laci bácsi a jelenlétével, az első sorban foglalt helyet (mikor idősebb lett, el-

*Veszprémi Zongoraötös tagjai
(balról) Káté István,
Faragó Ferenc,
Bódi Árpád, Pájer Sára
és Káténé Lantos Magda*

elbőbiskolt). Kikerültünk drága Tatai Rózszi néni gondoskodó, figyelmes gondnokságából. Örültünk a költözésnek, micsoda nyüzsgés volt! Jöttek a kiskatonák, teherautók, pakolták a zongorákat és a berendezést. Az új iskolában nagyobb lett a tér, volt hely az együtteseknek, a kamarazenélésnek, a zenekari-énekkari muzsikálásnak. Az új iskolában 1983. január elsején megkezdődött a tanítás. Ezekben az években igen mozgalmas ifjúsági zenekari kultúra alakult ki a fúvós, vonós és énektanszakon.

Együttesek, zenekarok

Bódi Árpád 12 éven keresztül vezette az Ifjúsági Vonószenekart, 1980-ban Dóczi Péter vette át az irányítást. A népzenei együttes 1979-ben alakult, szintén Bódi Árpád keze alatt. Az Ifjúsági Vonószenekar 1997-ben felvette Gárdonyi Zoltán zeneszerző, zenetudós nevét. 2005-ben Dóczi tanár úr átadta a zenekari pálcát Demel Eszternek. A népzenei együttes 1991-ben megszűnt, 1997-ben született újjá azzal a céllal, hogy ápolja a környékünk, illetve hazánk folklór kincsét. Sorra születtek a zenekarok: 1990-ben a Tücsök Zenekar, 1993-ban a Gyermekkórus, 1997-ben az Ütőegyüttes.

1975-ben megkezdte működését a Veszprémi Ifjúsági Fúvószenekar Környei János vezetésével a Megyei Úttörőház fenntartásában. 1980-ban a 306-os Szakmunkásképző Fúvószene kara lett. Szuromi Miklós 1982-ben vette át, és a Zeneiskola kötelékébe lépve az átalakulást követően Ifjúsági Fúvószene kar néven folytatta a munkát.

Káté István nevéhez fűződik a Lovassy Ifjúsági Vonószene kar. Abban az időben nagyon sok kitűnő, tehetséges lovassys diák tanult zenét, nemcsak a vonósok, a zongoristák is számos díjat hoztak különböző zenei versenyekről. A gimnázium igazgatói, tanárai is támogatták az iskolában folyó zenei tevékenységet. A zenekar 1980-ban Bécsben 3. díjat, 1983-ban Belgiumban 1. díjat (summa cum laude) nyert. A zenekarosok megszokták az igényes munkát, a gyakorlást, közülük sokan választották a zenei pályát. Diplomájuk megszerzése után visszajöttek Veszprémbe, és megalapították a Veszprémi Vonóegyüttest 1985-ben, ami Mendelssohn Kamarazenekar néven aratja sikereit hazai és nemzetközi hangversenytermekben.

Új élet a Megyeház téren

Káté István igazgatása idején volt a leglátványosabb fejlődés az iskola működésében. Igazgatóként magas színvonalú munkát végzett. Szívós, kitartó munkával intézte a hangszerek beszerzését, a tanítás feltételeinek, igényeinek komfortosabbá tételét, belső-külső állagmegóvást, a folyamatos felújítást. 1990 decemberében megépült az iskola koncertterme, és az iskola növendékei, tanárai birtokba vették a kitűnő akusztikájú, 200 fős koncerttermet. Az avató hangversenyen Ruha István világhírű kolozsvári hegedűművész és a Veszprémi Vonóegyüttes játszott óriási sikerrel. Az ünnepi műsorban elhangzott Csermák Antal legjelentősebb kamarazenekari műve: „A fenyegető veszély, avagy a Haza szeretete” című verbunkos szvit, amely egyúttal jelképezte a CSERMÁK-TEREM névadását is. Itt kell megjegyezni – ezt kevesen tudják –, hogy a Zeneiskola Kamaraterme Auer Lipót nevét viseli. A világhírű hegedűművész 1930-ban hunyt el. Halálának 50. évfordulóján, 1980 májusában iskolánk hangversennyel emlékezett városunk szülőttére. Szekeres Károly Munkácsy-díjas művész reliefszobájának leleplezésével vette fel a terem az AUER nevet.

Káté István hozta létre 1991-ben a Veszprém Polgárai a Városi Zenedéért Alapítványt (haláláig tiszteletbeli elnöke volt). Az alapítvány többek között támogat minden olyan kezdeményezést, amely a zene terjesztését, művelését szolgálja. Különösen fontos feladatának tekinti a kiemelkedő képességű hangszeres-énekes tanulók, zeneiskolai zenekarok tehetséggondozását.

Csermák Napok

1991-ben egy kulturális, évente ismétlődő, rendezvénysorozat vette kezdetét: a Csermák Napok Zenei Fesztivál, amely valamennyi korosztálynak kínálja az értékes zenével való találkozás lehetőségét. A Csermák-díj, a Fesztivál zárónapján ünnepélyes keretek között kerül átadásra. A tantestület javaslata alapján átadják az év tanára, és diákja címet. 1995-től minden évben egy-egy kiemelkedő teljesítményt nyújtó tanárnak, és több éven át kiemelkedően teljesítő diáknak adják a díjat. A díjra az iskola tanárai, tanszakai tesznek javaslatot, odaitéléséről az alapítvány dönt. A díjjal együtt jár egy oklevél, és Hoffer Ildikó zirci keramikumművész egyedi szobra.

Az iskola alapításának 75. évfordulóját ünnepélyes gálaműsorral ünnepelték 1991. dec. 13-án a Veszprémi Egyetem Aulájában. Ezen énekes és hangszeres szólisták, hegedű- és csellókórus, kamaraegyüttesek és zenekarok léptek fel, mintegy 400-an!

Káté Tanár úr életének legsikeresebb és legmaradandóbb fejezetét a tanítás tölthette ki. Tanítási módszere, a sok kiváló tanítvány országos hírvé tette. Kiváltságos

dolog volt növendékének lenni. Akit ő tehetségesnek és szorgalmasnak talált, azt úgy készítette fel, hogy egyenes út vezetett a tanári, vagy művész pályáig.

Káté István 1994-ben, húsz év után adta át az igazgatói széket a zeneiskolából elszármazott fiatal énektanárnak, Ötvös Károlynak, aki előtte 11 éven keresztül igazgatóhelyettesként dolgozott mellette. A tanítást nem hagyta abba, szinte élete utolsó évéig tanított a Zeneiskolában és a Dohnányi Zeneművészeti Szakközépiskolában. 75. születésnapját ünnepi koncerttel köszöntötték volt tanítványai, barátai, és tisztelői. 2012. november 17-én, a Tamasz Idősek Otthonában, a hegedűtan szak és régi kollégák, 80. születésnapján kívántunk Neki, Isten áldásával derűs napokat és lelki békét. 2013 januárjában temették. Feleségével a Vámosi úti temetőben nyugszik.

Emlékfal

2010 decemberében került sor az iskola I. emeleti folyosóján az iskola egykori, elhunyt tanáiról – az alapítvány támogatásával –, készült fényképsorozat átadására. Néhány mondat, az akkor elhangzott köszöntőből: „... szenteljünk egy rövid időt a már eltávozott, kedves kollégáink emléke előtt. Nem volt hiábavaló az alapítók küzdelmes munkája, törekvése. Köszönet Molnár Jánosnének, Erzsikének, Tőle kaptam a három alapító igazgató fényképét, de gondoljunk azokra is, akikről nem sikerült képet találnunk. Kislányként ismertem Lángi Emma szolfézstanárt, Aranka nénit, Beöthy Pista bácsit, Lázár Klára nénit [...] törekedjünk rá, hogy méltó folytatói legyünk az iskola hagyományainak. Örüljünk, hogy van még Zeneiskola!”

Káténé Lantos Magda
1921–1985

Az alábbiakban az iskola arcukat meghatározó tanáregyéniségekről emlékezzünk meg, maradjon nyom utánuk...

Káténé Lantos Magda (1921–1985) Veszprémben született 1921. június 5-én. Zenei tehetsége már korán megnyilvánult. Veszprémben kapta az első zongoraórákat a zeneiskolában. 16 éves korában már a Zeneakadémián folytatta tanulmányait. 1940-ben végzett Keéry Szántó Imre tanítványaként, kamara zenét pedig Weiner Leónál tanult. Tanulmányai befejeztével visszakerült Veszprémbe, de az akkor már érvényes megkülönböztető törvények miatt zenetanári állást nem kaphatott, így magánúton tanított. Aztán gettóba vitték szüleivel együtt, majd vala-

mennyiüket deportálták Auschwitzba. Szüleit itt elveszítette, de neki sikerült életben maradni és hazatérni Veszprémbe. 1951-ben nevezték ki tanárnak a veszprémi Tanítóképzőbe. 1953-tól lett a Zeneiskola tanára. Növendékei családtagként szerették, Ő pedig második otthonként szerette a régi kis épületet. Számtalan tehetséget irányított, készítet fel zenei pályára. Részt vett az alakuló Veszprém Városi Vegyeskar és Szimfonikus Zenekar munkájában, ha kellett énekelt, ha kellett zongorázott. Nagyon szerette az ifjúságot, zenei versenyeken, Helikoni rendezvényeken, tanulmányi versenyeken hol kísért, hol zsűrizett, szükség szerint. Sokat szerepelt a városban, megyében, s külföldön egyaránt, de igazi szívügye a Veszprémi Zongoraötös lett. Ezzel az együttessel nagy sikereket ért el, a lelke és motorja volt az együttzenélésnek.

A sors ajándéka, hogy tanítványa lehettem. Veszprém kisváros volt, szinte mindenki ismerte és szerette. Betegsége előtti alaptermészete a vidámság és optimista derű volt. Ha nevetett, az egész Szeglethy utcában lehetett hallani! Tanterméből mindig zongoraszó hallatszott, vagy tanított, vagy gyakorolt. Már kollégája voltam, és láttam, tudtam, hogy mennyire izgul egy-egy szereplés előtt. A koncentrációs táborból megviselt testtel és lélekkel tért haza. Betegségét türelemmel, bizakodva viselte, mi pedig kollégák és tanítványai bíztattuk, próbáltuk az akaraterjét erősíteni a gyógyulás reményében. A Megyeház téri épületbe csak rövid időre tudott velünk jönni. Pedig várt rá a szobája, széken a kardigánja, a rengeteg kotta, a falon ott volt mosolygós fényképe, Pistával a férjével és a Zongoraötössel. Ha valaki megkérdezte volna Tőle, hogy mi volt a titka: szeretni a Tanítványt, szeretni a Tantárgyat, aztán majd a Tanítvány is szeretni fogja a Tantárgyat.

1985 júliusában, egy forró nyári napon volt a temetése a Vámosi úti temetőben. A hangszóróból Schumann Zongoraötöse szólt. Csodálatos, megrendítő zene. Sokat játszott... A temető zsúfolásig volt tanítványaival, szülőkkel, nagyszülőkkel, veszprémi polgárokkal. 64 évesen ment el.

1989. májusban került megrendezésre az első, 2017-ben pedig a XXIX. alkalommal, a róla elnevezett „Lantos Magda Megyei Zongoraverseny”.

Mihályi Károlyné Wanausz Elza (1913–1999)

A róla szóló alábbi összeállítást Békefi Zsuzsanna készítette, amit 2017. február 1-én, a következő megjegyzéssel adott át: *„Az alábbi életrajzi összeállítást Elzi néni azon visszaemlékezései alapján készítettem el, amit 1998-ban kezdett el aprólékos részletességgel megírni. Az 1974-es spanyolországi utazása élményeinek leírásánál tartott, amikor váratlanul – szívrohamban – meghalt. A kézirat fénymásolatát megkaptam Bécsben élő Mihályi Róberttől, unokájától.”*

*Mihályi Károlyné
1913–1999*

Mihályi Károlyné Budapesten született 1913. szeptember 22-én. 7 évesen már a Nemzeti Zenedébe járt, 11 évesen kezdte meg tanulmányait a Zeneakadémián, az előkészítő osztályban. Egy évig a zongoraszak mellett énekszakra is járt. 1934-ben került sor diplomakoncertjére a Nagyteremben, ahol a vizsgabizottság elnöke Hubay Jenő, a vizsgabizottság tagjai Bartók Béla és Dohnányi Ernő voltak. Diplomája megszerzése előtt, 16 évesen már zongoraleckéket adott, mert édesapja súlyos betegsége, majd halála nagyon nehéz anyagi helyzetbe hozta édesanyjával együtt.

1940-ben ment férjhez Mihályi Károly német-francia szakos nyelvtanárhoz. Férje a kecskeméti Piarista Gimnázium nyelvtanári állását a felesége kedvéért veszprémire cserélte. Világi tanár lett a veszprémi Piarista Gimnáziumban, és állása megmaradt az egyházi iskola államosítása után is. Az állami

gimnázium (később Lovassy Gimnázium) tanára, majd igazgatóhelyettese volt nyugdíjba vonulásáig. Mihályi Károly nagy műveltségű szigorú tanár volt, aki élete végéig eredeti nyelven olvasta Goethét, Rousseau-t, Shakespeare-t és Dosztojevszkijt, klasszikus zene hallgatása közben.

Mihályi Károlynét 1941-ben hívta a veszprémi Zeneiskolába Brodszky Ferenc igazgató. Ekkor Unger Ilona és Ocsovszky Aranka voltak a zongora- és elmélet tanárok. Kisebb megszakításokkal két évig tanított az iskolában. 1941-ben és 1943-ban született két kisfiú nevelése, ill. édesanyja súlyos betegsége miatt visszamondta a zeneiskolai állását.

1958-ban Szilvásy László, a Zeneiskola akkori igazgatója, rábeszélte, hogy teljes óraszámra menjen vissza tanítani. Hamarosan tanszakvezető lett. Vojtkó Ida énektanárnő kérésére – aki Budapestről járt le tanítani – az énekesek korrepetitora is lett.

Növendékhangversenyeken rendszeresen ő volt az énekesek zongorakísérője. Az 50-es, 60-as években zongoristaként gyakran szerepelt a városi rendezvényeken, tagja volt a Székesegyház kórusának, és segítette Zámbó Istvánt a veszprémi kórus létrehozásában. Sokáig volt oszlopos tagja a Vegyeskar szoprán szólamának. Boldog részese volt az arezzói sikernek. Szívesen szerepelt énekes szólistaként, zongorakísérője több alkalommal Káténé Lantos Magda volt. 1969-ben ment nyugdíjba. Örökre hálás volt Szilvásy László igazgatónak, aki tudva, hogy kevés a hivatalos szolgálati ideje (még úgy is, hogy beszámították a háború előtti két évét), minden

évből jutalommal, ill. fizetésemeléssel igyekezett pozitívan befolyásolni a leendő nyugdíját. Nyugdíjas éveiben magántanítványokat tanított.

Haláláig vigasztalta a zene, hangversenyekre járt, szívesen találkozott régi tanítványaival, és le-leült az otthoni zongorájához, elővette a régi kottákat, és Beethoven szonátái elröpítették a szférák világába... 1999-ben hunyt el. A Vámosi úti temetőben nyugszik.

*Rothstädterné
Bujdosó Ágnes
1939–2011*

Rothstädterné Bujdosó Ágnes (1939–2011) Gyulán járt Zeneiskolába, a budapesti diploma megszerzése után, 1960-ban jött a zeneiskolába hegedűtanárnak. 37(!) évig tanszakvezetőként sikeres és szép tanári pályát futott be, kollégái és tanítványai szeretetével övezve. Ági néniről volt tanítványai, a volt „hegedűspalánták” hálával emlékeztek, és emlékeznek. Közülük sokan választották a zenei pályát. Nyugdíjasként sem szakadt meg a kapcsolata az iskolával, sokáig támogatta a Gárdonyi Zenekar munkáját. Hihetetlen bátorsággal, lelkierővel viselt hosszú betegség után ment el 72 éves korában. A sümegei temetőben nyugszik. A gyászjelentésén lévő versidézzel búcsúzom Tőle:

*„...intett az angyaloknak: azok mit sem vártak,
szárnyukból szivárványlépcsőt csináltak,
s a föld fiát hívták, ment, egyre jobban ragyogott,
s fent várta már az Isten...”*

(Mécs László)

*Faragó Ferenc
1941–2014*

A hegedűtanszak tanárai közül nem lehet kihagyni a fiatalon elhunyt Kovácsné Éliás Gabit és a kedves kollégát, Faragó Ferencet, akinek példaképe és mentora volt Káté István. A Zongoraötös alapító tagja és Szimfonikus Zenekar szólamvezetője volt. Mindig kéznél volt nála a hegedű! Faragó Ferenc 2014-ben hunyt el.

Szücs József (1936–1995) Tatabányáról került fel Budapestre, a konzervatórium különleges tehetségek tagozatába, ahol klarinét szakon tanult. Párhuzamosan végezte a Zeneakadémiát. 1956-ban érkezett Veszprémbe, a Zeneiskolába. Kollégái szerint minden műfajban otthonosan mozgott, lehetett az jazz,

Szűcs József
1936–1995

klasszikus vagy tánczene. A tanításon túl a Petőfi Színház zenekarának tagja, vezetője, és a Veszprémi Szimfonikus Zenekar szólamvezetője is volt. Tanítványai szerették laza, kedves és természetes egyéniségét. Nála tanult a közelmúltban eltávozott Környei János klarinétánár, akinek javaslatára, 1996 óta a „Szűcs József fafúvós emlékversenyt” rendezik a Zeneiskolában. 10 éven keresztül dolgozott igazgatóhelyettesként.

Környei János
1942–2016

1994-es nyugdíjazása után, 1995-ben, születésnapján ragadta el a halál. A Vámosi úti temetőben nyugszik.

Környei János (1942–2016) röviddel halála előtt írta meg visszaemlékezését, ami a Veszprémi Szemle 19. évfolyam, 2017. 1. számában olvasható. Még találkoztunk vele a Zeneiskola 100. évfordulójára rendezett nagy sikerű Gálahangversenyen, amit 2016. november 19-én rendeztünk volt növendékeink fellépésével a Hangvillában. Megható, szép szavak hangzottak róla egykori tanítványától. Akkor láttuk utoljára.

Szabó Józsefné Pintér Magdolna (1919–2011)

Szabó Józsefné fiatalon, a Vakok Intézetében tanult meg zongorázni, majd a diploma megszerzése után 1942-től volt a Zeneiskola tanára. Ő volt, aki leghosszabb ideig tanított az iskolában. Mint zeneakadémiai növendék már 1941-ben bemutatkozott a város polgárainak egy koncerten, amiről a Veszprémi Hírlap a következőképpen számolt be: „*Veszprém város zeneiskolájának két kiváló növendéke, Pintér Magda és Pekárdy Mária IV. akadémiai növendékek mutatták be pénteken, május 16-án délután fél 7 órakor művészetüket a zeneiskola kis előadótermében. – Városunknak zene iránt rajongó kicsi körében, mondhatnánk inkább meleg családi körben zajlott le a magas nivójú, művészi hangverseny. Pintér Magdát Dobó Andor zenetanár, Pekárdy Máriát pedig Unger Ilona zenetanárnő készítették elő nagy*

Szabó Józsefné
Pintér Magdolna
1919–2011

művészi tudással a hangversenyre. Az a művészi teljesítmény, amit a bájos, vak, Pintér Magdától hallottunk, egyenesen csodálatos volt. Az általa előadott Bach, Chopin, Liszt és Brahms világhírű zeneszerzők darabjai közül nehéz volna megállapítani, hogy melyiket játszotta nagyobb művészi technikával és érzéssel, de Brahms: Scherzójával a legkényesebb igényű zenepublikumot is elragadta volna. Pekárdy Mária is kész művésznő. Csodálatos technikája Unger Ilona tanárnőt dicséri. – Ő is Chopin, Liszt és Beethoven nehéz súlyú szerzeményeiből adott elő, nála is nehéz volna megmondani, hogy melyiket adta nagyobb művészi tudással, de Chopin: G-moll balladájával bámulatba ejtette a hallgatót. Briliánst csak valódi, nyers gyémántból tud a művészi kéz kicsiszolni, úgy zongoraművészt is csak Isten-adta, Isten-áldotta tehetségből tud a művészi lélekkel telített zenetanár előkészíteni. Városunk e két fiatal művésznőjének tudása, zeneiskolánk kiválóságát

bizonyítja, kár, hogy kicsi helyen csak kevesen hallgathatták őket.” (Veszprém a második világháborúban. Írta, szerk. Csiszár Miklós, Veszprém, 2011. 54. p.)

1975-ben nyugdíjba vonult, de a tanítást nem hagyta abba, még „rádolgozott” 25 évet! A zenei pályára készülő növendékeket készítette fel zeneelméletből, az egyik legfontosabb tantárgyból, amit a felvételi vizsgán nagyon szigorúan megköveteltek. Csodálatos memóriája volt – mint egy élő lexikonhoz fordultunk hozzá –, mert mindenkét ismert. Egy mondatból megérezte, ki milyen lelkiállapotban van, szomorúságot, gondot, örömet vagy betegséget nem lehetett eltitkolni előle. Hatalmas repertoárja volt, növendék-hangversenyeken zongorakiséreteket rögtönzött, ha kellett transzponált. A tantestületi összejövetelek elképzelhetetlenek voltak az ő zongorázása nélkül! Jó hangulatot teremtett, sokat táncoltunk a jó kis swingekre, hazai és külföldi tánczenére. Tiszta gondolkodású, segítőkész emberként vonult vissza 2001-ben az iskolából. 2011-ben, 92 éves korában érte a halál. A Dózsavárosi temetőben nyugszik.

Az alábbiakban egy beszélgetés írásos változatát közöljük, amit Molnár János készített az akkor kilencven esztendőes Szabó Józsefné tanárnővel.

1919-ben születtem Zsúkon. (Ma Žikovce, Szlovákia). A vakok iskolájába jártam Budapesten. Itt tanultam meg zongorázni. 16 évesen jöttem haza Veszprémbe. Három dolgot ajánlottak a figyelmembe, amelyet jól megjegyeztem:

– kevés ember jut el addig, hogy fogyatékkal élve tudja, mit lehet csinálni, mit

lehet adni az embereknek. Lehetőség szerint dolgozni kell. A fogyatékkal élők is tudnak eredményesen dolgozni,

– számoltam azzal, hogy a szüleim egyszer meghalnak, de teljesen egyedül élni nem tudok. Ezért segítségre állandóan szükségem van. Erre a két dologra nagyon figyeltem,

– harmadik pedig, törekedjek arra, hogy folytassam a tanulást.

– Mihez kezdett itthon?

– Legszívesebben jelentkeztem volna a Zeneművészeti Főiskolára. De tudtam, hogy a szüleim a taníttatásomat nem képesek vállalni. Szegények voltak. Bele kellett nyugodnom, hogy abbahagyom a tanulást. Ezért magánszorgalomból kezdtem tanítani. Otthon zongoraórákat adtam a gyerekeknek. A tanítványaim száma szépen gyarapodott.

– Honnan szerezte meg a tanításhoz szükséges ismereteket?

– Rám nagyon figyeltek a vakok iskolájában. Az egyik tanárunk két lánya az utolsó évben rendszeresen bejárt hozzám. Ők tanítottak meg tanítani. Mintha megéreztek volna, hogy ezzel fogom a kenyeremet keresni egész életemben. A feltörekvő iparosok, kereskedők gyerekei közül került ki a tanítványaim többsége. Ezek a családok fogékonyak voltak a kultúra iránt. Hamarosan pianínót vásároltak a gyerekeiknek. Nagyon jól éreztem magam közöttük. Annyi szeretetet kaptam! Nekik is köszönhetően megszerettem a várost, el nem mentem volna innen sehova sem.

– Ez háború előtt történt?

– Igen. Ez 1938–1942 közötti időszak. A helyi zeneiskola városi fenntartású volt. Mindig hiányzott néhány zenetanár. Szóltak, hogy mehetek tanítani oda, ha viszem a tanítványaimat is. Ezzel nőtt a növendékek száma, meg a befizetett tandíjak összege. Így kerültem a zeneiskolába. Minden évben szerződést kellett kötnöm a várossal, mint munkáltatóval. A nyári szünetben nem kaptam fizetést. Később ugyanitt tanár és tanítvány is lettem, elvégeztem a zongora szakot. A zeneakadémián szereztem zongoraoktatói levelet.

– Mi történt a háború után?

– 1948-ban elindult az iskolák államosítása. Nem egyszerre, hanem fokozatosan történt. A zeneiskolákra 1949–1950-ben került sor. Ekkor vizsgálták meg a tanárok munkaviszonyát, a múltját. Engem 1950 elején neveztek ki, a munkaviszonyomat 1943-tól számították.

– Ebben az időben változás történt a magánéletében.

– Igen. Készülődtem férjhez menni. Meg is volt a lehetőségem. Addig azonban nem akartam, ameddig nincs biztos kenyér a kezemben. A szüleimre nem számíthatam. Hiszen édesanyám a kor szokása szerint háztartásbeli volt. Édesapám nyugdíját pedig elvették. Ugyanis rendőrtiszt volt. Rákosiék a régi rendszer fegyveres testületek tatjainak a nyugdíját eltörölték. Az állásom biztosnak látszott. Férjhez men-

tem. A párom a Nitrokémiánál tisztviselőként dolgozott. Később elvégezte a vegyipari technikumot. A termelő munkában kapott beosztást. A fizetése valamivel több lett. Anyagi javakban azonban sohasem dúskáltunk, de elégedettek voltunk. Hamarosan két lányom született. Márta, a nagyobbik orosz-történelem szakos tanár lett. Néhány évig Szentkirályszabadján tanított. Azután sokáig az úttörőház táncegyüttesének művészeti vezetőjeként dolgozott. A kisebbik lányom, Klára negyven éve a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságon dolgozik. Most gondolkozik, hogy igénybe veszi az előnyugdíjat. Három unokám és két dédunokám van. Nagyon szeretem őket. Az egyik dédunokám a 90. születésnapomon két kis követ meg virágot hozott. A követet itt őrzöm a szekrényem polcán, nem engedem elvinni.

– Ki segített a lányai nevelésében?

– Édesanyám. Hálás szívvel gondolok rá. Abban az időben a Fémfeldolgozóban tanfolyamot szerveztek idősebb asszonyoknak, akiket utána alkalmaztak. Ő is ment volna. Én szerencsére lebeszéltem erről. Itt élt velünk. A gyerekeimnek nem kellett a napközit igénybe venni. Itthon naponta meleg ebéddel várta őket a nagymama. Mindenben a segítségünkre volt. Sokszor úgy éreztem, hogy a gyerekeim őt nálamnál is jobban szeretik. Pedig nem panaszkodhatom rájuk. Mindig őszinték voltak. Nem csaptak be, a rossz jegyüket is bevallották.

– Mivel hatott a tanítványaira? Olyan meleg szívvel emlegetik Magdi nénit.

– Nem tudom. Nagyon szerettem a gyerekeket. Valószínűleg ezt megérezték. Közel hatvan évig tanítottam. Apró gyerekcsínyek akadtak, de sohasem csaptak be, nem hazudtak nekem. Néha olyan dolgot is elmondtak, amit a szüleiknek sem. Tudták, hogy nem mondom el, bennem megbízhatnak. A szüleikkel is hasonló jó kapcsolatot tartottam.

– A tanítványai közül többen zenei pályát választottak.

– Reményi Jánosné, aki a helyi zeneiskolában tanít. Most megy nyugdíjba. Hajnóczy Kati jelenleg Spanyolországban a Kodály-módszert tanítja. Ötvös Károly a Csermák Antal Zeneiskola igazgatója. Ő énekszakos lett, de 6-7 évig tanítottam zongorázni. A felvételi vizsgájára én készítettem fel. Fátrai Gabit a felvételire készítettem. Foglalkoztam még Kováts Péterrel is, aki a helyi zeneművészeti szakközépiskola igazgatója. Lőrincz Lívia a rádiózenekar tagja. Tóth Árpád a fővárosi Operaház kórusában énekel. Én készítettem a felvételire, elsőnek felvették. Czabán Gábort is sikeresen készítettem fel a Zeneakadémia ének szakára. A híres operaénekes, Sólyom Nagy Sándor tanítványa lett. Döbrönte Ágit a zenei szakközépiskola megalakulásának évében én készítettem a felvételire zongorából. Felvették, később átiratkozott szolfézsra.

– Mi okozott nehézséget a munkájában?

– Az adminisztráció. A munkatársaim önzetlenül megcsinálták helyettem. Különleges nehézségem talán az élet modernizálódásából adódott. A tanítási anyag

is modernizálódott. Minden új dolog nehézséget jelentett. Előfordult, hogy a kollégám terme előtt hallgattam a megszólaló, számomra új darabot. Így vettem tudomást róla. Ilyen apróbb nehézségeim akadtak. A kollégáim azonban mindenben a segítségemre voltak.

– Milyen kapcsolata volt az igazgatókkal?

– Szilvász László engem nem bántott, de több tanártársammal volt konfliktusa. Nem szerettem a feszült légkört. Igyekeztem, hogy senkinek se okozzak nehézséget. Próbáltam a háttérben maradni. Káté Istvánt nagyon szerettem. Ötvös Karcsit szinte a pótfiamnak tartom. Az édesanyját is tanítottam.

– Mikor ment nyugdíjba Magdi néni?

– Formálisan 1975-ben. Utána folyamatosan tanítottam 2002-ig. Igaz, hogy kevesebb óraszámban. Bízattak, hogy még egy évig maradjon, mert akkor 60 éves munkaviszonyom lesz. Éreztem, hogy már nem tudok a korábbi színvonalon dolgozni. Ezért végleg nyugdíjba mentem.

– Milyen kitüntetései vannak?

– 2000-ben Csermák-díjat, az idén Ranolder-díjat kaptam. Ugyancsak az ideén kaptam meg az arany diplomát. De az átadási ünnepségre nem mentem el Győrbe. Ilyen hosszú útra nem vállalkozom. Viszont a Csermák Antal Zeneiskolában koncertet adtak a tiszteletemre. Olyan növendékek szerepeltek, akiknek a szüleit vagy valamelyik rokonát tanítottam. Meghatóan szép élményt kaptam tőlük. Örülök, hogy nem felejtettek el. Néha eljönnek értem, bemegyek az iskolába. Szinte második otthonomnak érzem.

– Életére, szakmai pályafutására visszagondolva elégedett ember lehet.

– Igen. Az említett hármas követelmények irányították az életemet. Hiszem, hogy eredményesen.

Veszprém, 2009. november

Lejegyezte: Molnár János

A zeneelmélet tanítás másik „nagy öregjéről” is itt kell megemlékezni: Vönczky Géza tanár úr, a Győrben zenét tanult tanárjelölteknek nagyszerű zeneirodalom professzora, aki nyugdíjba vonulásakor Balatonfüredre költözött, órákat vállalt a Zeneiskolában. Zeneirodalom és zeneelmélet órákat tartott továbbképzős növendékeinknek.

Somogyi Miklós volt az iskola első fagott-tanára, Szilvász igazgató úr kisebbik fiát ő készítette fel a Zeneakadémiára. Szilvász Karcsi fiatalon, tragikus közúti balesetben halt meg, másodéves zeneakadémistaként 1985-ben.

Kiváló énektanárookra is kell emlékezni: Vojtkó Ida néni, a ragyogó tehetségű fiatalos lelkületű „matrórnára”, aki a tanszak megalapítója volt. Sok kiváló növendékkel, hatalmas lelkesedéssel, ambícióval tanított. Kollégája volt Nemeskériné

Valika bájos, szép hangú kedves tanárnő, aki rengeteget szerepelt tanári hangverse-nyeken, és koncertezett egyéb fellépéseken.

*Maros Gábor
1952–2001*

A máig sikeres ütőtanzak „üttörője” volt Garamvölgyi Tibor (aki még vadászkürtöt is tanított) és Maros Gábor, aki 1974-ben friss diplomásként érkezett feleségével Veszprémbe. A Szegelethy utcai iskola szenespincéjéből átalakított ütőteremben mindig nagy volt az élet, szerették a gyerekek püfölni a különféle ütős hangszereket, nagy kedvvel jártak órára. 1980-ban Győrbe költözött, a Filharmonikus Zenekarhoz, és a Liszt Ferenc Zeneiskolába tanítani. Fiatalon, 49 évesen halt meg 2001-ben. Emlékre „Országos Maros Gábor Ütőhangszeres Szóló és Duóversenyt” rendeznek rendszeresen.

Sokan szerették meg a jazzt, a Nyitrai-jazz trión keresztül. Nyitrai Endre a vagány, nagyszerű bőgős igen népszerű muzsikusa volt a városnak. Szegedről érkezett 1971-ben. Rengeteget dolgozott a Petőfi Színház zenés előadásain, a Szimfonikus Zenekarban. A tanítás mellett állandó fellépései voltak triójával és más együttesekkel. A balatonfüredi zeneiskola igazgatói állását pályázta meg 1982-ben, 60 éves korában hunyt el 2002-ben.

*Nyitrai Endre
1942–2002*

Kortársa és barátja volt Lovas József zongoratanár, aki 1965-ben került az iskolába, szakfelügyelőként tevékenykedett évekig, majd a veszprémi Zeneművészeti Szakközépiskola tanára lett. A balatonalmádi zeneiskolát igazgatta nyugdíjazásáig. 73 éves korában halt meg.

Öcsi Krisztina (1967–2012) zongoratanár 1967-ben született Veszprémben. Egyértelmű volt, hogy zenét tanul, édesapja is zenét művelő emberként volt ismert. Zongoratanulmányait a zeneiskolában kezdte. Tehetséges, szorgalmas növendékem volt, hamar kiderült, hogy zenei pályára való. A szombathelyi Zeneművészeti Szakközépiskolában érettségizett, a zenetanári diplomát a Zeneművészeti Főiskola győri Tanárképző Szakán szerezte. 1989-ben kezdte tanári pályafutását – ahogy ő nevezte –, az „anyaiskolában”. Több mint két évtizedes tanári munkája alatt a tanítványai egy csodálatos, melegszívű, kedves emberrel találkoztak. Tanári koncertek állandó

*Királyné Öcsi Krisztina
1967–2012*

szereplőjeként bizonyította tehetségét, felkészültségét, szólóban vagy kamarazenéléssel egyaránt. 2007-ben adtam át Neki a zongora tanszak vezetését, amit példamutatóan, kreativitással látott el. Az iskolai munka szívügye volt. Súlyos betegség támadta meg, 45 évesen itt kellett hagyni családját, gyerekeit. Utolsó időkből egy Schubert Szonátát gyakorolt otthonában. Schubert 31 éves korában halt meg. Mindketten átéltek szenvedést, testi-lelki fájdalmat, de boldogságot is... Korai halála mély szomorúsággal töltötte el kollégáit, növendékeit. Míg élünk, hiányozni fog! A veszprémi Vámosi úti temetőben nyugszik.

Köszönöm Márkusné Vörös Hajnalkának, a Megyei Levéltár igazgatóhelyettesének, a rendelkezésemre bocsájtott dokumentumokért, Békefi Zsuzsannának, Molnár Jánosnak és dr. Csiszár Miklósnak segítőkész támogatását.

* * *

A Zeneiskola számára büszkeség, ha falai közül zeneművészek, ismert muzsikusok kerülnek ki, de elsődleges hivatása mégis az, hogy zenét értő és élvezni tudó, a zeneiskolai évek által érzelmileg gazdagabb, nyitottabb, harmonikusabb embereket formáljon, neveljen.

A Centenárium év jegyében igyekeztem felidézni emlékeimet, emléket állítva a korábban tanító tanároknak, törekvéseiknek, hogy gazdagítsuk iskolánk hagyományát.

Mindnyájan elmegyünk, de talán valami megmarad belőlünk, egy mozdulat, egy zongora vagy hegedűhang, vagy kezünk érintése tanítványaink emlékezetében.

Veszprém, 2017. február

*Szirbekné Bokor Júlia
nyug. zongoratanár*

FELHASZNÁLT IRODALOM

A veszprémi „Csermák Antal” Zeneiskola 75 éves jubileumi évkönyve. Veszprém, 1993.

A veszprémi „Csermák Antal” Zeneiskola 85 éves jubileumi évkönyve. Veszprém, 2001.

Aranykönyv: Veszprém Város Vegyeskarának jubileumi évkönyve 1956–2006. Veszprém, 2006.

- Csermák legendárium. Vál. és szerk. dr. Csizsár Miklósné. Veszprém, 2001.
- Molnár Jánosné: Mesélő házak: A Zeneiskola épülete. Veszprémi 7 Nap 2007. március 9.
- Négy évtized kádenciája: Veszprém Város Vegyeskarának jubileumi évkönyve. Veszprém, 1996.
- Varga Béla: Veszprém város lexikona. Veszprém, 2009.
- Várnai Ferenc: Egy hegedűvirtuóz zeneszerző: Csermák Antal kora és életútja. Veszprém, 2001.
- Veszprém a második világháborúban. Írta és szerk. Csizsár Miklós. Veszprém, 2011.
- Veszprém Város Ének- és Zenekara 15 éve 1957–1972. Veszprém.
- Veszprémi Szemle 18. évf. 2016. 4. sz. 43–56. Lechner László Ocsovszky Arankáról
- Veszprémi Szemle 19. évf. 2017. 1. 1. sz. 127–152.
- Zámbó István: Veszprém zenei múltja. 1996.